

სოციალური დემოკრატიის ბარათი

რედაქცია: სოლოლაკზე, ბაღის ქუჩაზე, მელიქიშვილის სახლში, № 43
კანტორა რედაქციისა: მელიქიშვილის სტამბაში, ბანაგის ქუჩაზე.

ხელის-მომწერა: მიიღება კანტორაში. ბარათზე მცხოვრებთათვის: ВЪ Типографіи. Въ редакцію газ. „Дრობა“.

ბაზეთის შანი: მთელის წლი-სა—8 მან., ნახევარ წლისა—4 მან. და 50 კაპ., ოთხის თვის—3 მან., ერთის თვისა—1 მან.

დროება

ცალკე ნომერი ღირს შაბრათ

განცხადება: მიიღება ქართულს, რუსულს, სომხურს და სხვ. ენებზე.
შანი განცხადების დიდი ასო-ებით ასოზე—1 კაპ., ასო-მთავრული სტრიქონზე—3 კაპ., ჩვეულებრივის ეტიკეტით—5 კაპ., პატრა—4 კაპ.

რედაქციის უფლება აქვს გაასწავროს და შეამოკლოს დასაბეჭდად გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატია ავტორს არ დაუბრუნდება.

ტელეგრაფები

ბრძოლის ველიდან

(ოფიციალური)

თიქმა, 27 ოქტომბერს. ღვინობის მონსტრაციებით, ღვე-ბოინთან ბრძოლა 23 ღვინობისთვის დილის ცხრა საათიდან ვიდრე საღამოს შვიდ საათამდე გაგრძელდა. ჩვენ იმის მიმადლით მოვიგეთ ოძი, რომ უკანდამ შემოუარეთ მტერს და შუა ჯარი გავაყეთ. შტაბერსი სახელი ამ გამარჯვებისათვის მლისავეტპოლის, მთენისა და თფილისის პოლკებს ეკუთვნის.

მტერი არზრუმისა და იმის არე-მარე-საკენ გაიქცა. მოვლმა და წვიმამ დაგვიშალა ჩვენ იმათი სდევნა. ჩვენმა ჯარებმა მტრის პოზიციებზე გაათიეს ღამე.

ჩვენ დაგვრჩა 40 ზარბაზანი და უან-გარიშო ტყვია-წამალი.

ტყვეთ ავიყვანეთ 8 აფიცერი და 300-ზე მეტი სალდათი.

ჩვენის მხრით 30 აფიცერი და 800-მდის სალდათი არის მოკლული და დაჭრილი. სხვათა შორის მოგვიკლეს პოდპოლკ. პოდბერესკი და მძიმედ დაგვიჭრეს პოდპოლკ. ძალოდევი.

სტამბოლი, 26 ოქტომბერს. ტყუილია ის ამბავი, ვითომც სტამბოლში აღმოეჩინოსთ შეთქმულობა, რომლის მიზანი იყოფო აღრინდელის სულთანის მურადის ხელ-ანლად ოსმალეთის ტახტზედ აყვანაო. მა ხმა იმის გამო გავარდნილა, რომ მურადს საცხოვრებელი ალაგი და აგრეთვე მოსამსახურეები გამოუტყალეს.

პარიჟი, 26 ოქტომბერს (7 ნოემბერს). ღღეს გაიხსნა მერსალში ნაციონალურის ძრებისა და სენატის სხდომა. არც ერთს პალატაში შესანიშნავი და ყურადღების ღირსი არა მომხდარა-რა. სხალ-მა ნაციონალურ ძრებამ თავის დროე-ბით თავსმგდომარედ შუღ ბრევი და-ნიშნა. პოლიტიკური პარტიები ჯერ-ჯერობით გაჩერებული არიან და მხო-ლოთ თავიანთ მოწინააღმდეგეთ მო-ქმედებას შესჩერებიათ.

რაზუზა, 26 ოქტომბერს. ჩერნოგორი-ის მთავარმა ნიკოლაიმ გამოაცხადა, რომ ყველა ჩერნოგორიელი, რომელსაც კი თოფის აღება შეუძლიან, მტერთან სა-ბრძოლველად უნდა გამოვიდესო.

პარიჟი, 28 ღვინობ. ღღეს ნაციონა-ლურ ძრებამ დაიწყო განილვა დეპუ-ტატების ამორჩევებისა რესპუბლიკელი დეპუტატები ამტკიცებენ, რომ ბევრი ოფიციალური კანდიდატები უკანონო იყვნენ ამორჩეულნი და არ აღიარებ-ბენ იმათ ნამდვილ დეპუტატებად.

სენატის მარჯვენა ცენტრის წევრები ყოველს შემთხვევაში არ პირდებიან ანლანდელ სამინისტროს მხარის დაჭე-რას; მაგრამ ყველანი თანხმა არიან, რომ მარშალ მაკ-მაჰონს მიემხრნენ, ღვე-ტაცია წავიდა მარშალთან მოსალაპარა-კებელად.

ღვის აზვები

აზიის ბრძოლის ველიდან

ბუშინდელმა ტელეგრამამ გვაცნობა, რომ ღღენ. ზეიმანისა და ტერ-ღუკასოვის ატრიალებს 23 ღვინობისთვის ღვე-ბოი-ნთან დაუმარცხება მუხთარ-ფაშისა და იზმაილ-ფაშის ჯარები, რომელთაც თა-ვიანთი ბანაკი, ზარბაზნები და ბევრი სა-ომარი მასალები მიუტოვებიათ და გა-ქეულან.

ოფიციალური დეპეშა არ გვაცობი-ნებს უფრო დაწერილებით არც ამ ბრძო-ლის მსვლელობას და არც იმას—თუ სა-ითკენ გაიქცა მტერი. პირველი ჰაზრი, რომელიც მოუფა კაცს თავში, ის იქნე-ბა, რასაკვირველია, რომ ღვე-ბოინთან დამარცხებული ოსმალთა ჯარი მუხთარსა და იზმაილ-ფაშებს არზრუმში უნდა და-ეწიათ და იქ გაემარცხებინათ. მაგრამ გუ-შინდელს გახეთქივე დაბეჭდბილი ლონ-დონიდან მიღებული დეპეშა გვეუბნება, რომ მუხთარ-ფაშამ თავის ჯარებით მრ-ზინგიანისა და ტრაპიზონისაკენ დაიწი-ო, რადგან აქ სურსათსაც ბლომათ იზოვის და ახალი ჯარებიც მალე შეე-მატებაო.

მა ცნობა ძნელად დასაჯერებელია,

რადგან როგორ წარმოვიდგინოთ, რო-არზრუმს ასე ადვილად მიატოვებდნენ და დაუმობდნენ მტერს ოსმალთები მაშინ, როდესაც ეს დიდი, სავაჭრო და მდიდარი ქალაქი, როგორც იწერებო-დნენ, ჩინებულად აქეთო გამაგრებუ-ლიო.

„მოსკოვის უწყებებში“ მოვუნილია შემდეგი დეპეშა 20 ღვინობისთვის სტა-მბოლიდან მიღებული:

„აზიიდან გვაცნობებენ, რომ 20 ბა-ტალიონი ოსმალთს ჯარისა შერუჯუყ-ში (ღვე-ბოინთან) მოსულა. სტამბოლ-ში ჰფიქრობენ, რომ მუხთარ-ფაშისა და იზმაილ-ფაშის მდგომარეობა ძალიან მძიმე არის; მაგრამ იმედი კი აქეთ კიდევ რომ იგინი არზრუმს დაიცვენ.“

„ჰენევის ჰურნალში“ დაბეჭდილია შემდეგი ცნობები მუხთარ და იზმაილ-ფაშების არმიების მდგომარეობაზედ:

„იზმაილ-ფაშის ხელ-ქვევით ითვლება ამ ჟამად 35 ბატალიონი ანუ 25 ათასი კაცი. მუხთარ-ფაშამ, აელიართან ბრძო-ლის შემდეგ, 38 ბატალიონი გადაარჩი-ნა, რომლიდანაც 18 შარსში გაუშვა და ანარჩენი არზრუმისაკენ (ღვე-ბოინ-დ-თან) წამოიყვანა. ამას გარდა იმას უნ-მოსვლოდა სკიდევ 20 ბატალიონი არ-ზრუმში და 15 ბატალიონამდინ ჰენი-აკი და პატანიდამ. ასე რომ იმის ხელ-ქვევით სულ ამ მოკლე ხანში 50 ათკაცამდინ უნდა მოგროვდეს.“

„თუ ამას მოუმატებთ კიდევ ტრაპი-ზონიდან და ბათუმიდან (ღვე-ბოინთან ატრიალიდამ) წამოსულ ჯარებს, მაშინ ჩვენ შეგვიძლია თამამად ვსთქვათ, რომ მტირე აზიამი ოსმალთებს კიდევ შეუ-ძლიანთ გამაგრება და არზრუმთან და შარსთან შეჩერება მტრისა.“

„პირზის სააგენტოს“ შემდეგი ტელე-გრამმა მოსვლია 18 ღვინობისთვის პლე-ქსანდრაპოლიდამ:

„ღ. თ. მთავარ-სარდალი რუსის აზი-ის არმიისა მაცრაში იმყოფება ამ ჟამად და აქედამ ანდენს განკარგულებას შარ-სის აღების თაობაზე. რაც აქ, პლექსან-დრაპოლში, ზარბაზნები იყო, სულმაცრაში გადაიტანეს და შარსის სამხრეთისა და დასავლეთ-სამხრეთისაკენ დააწყვეს, რომ აქედამ დაუშინონ ამ ციხე ქალაქს.“

„ჰავასის სააგენტოში“ იწერებინან, რომ შ.ზი-მაჰომა შამილს, რომელიც უკლაჯადლის მთებთან, 3 ლეიონობისთვის ბრძოლის დროს, გარშემორტყმული იყო რუსის ჯარისაგან, თავის ცხენოსანი ჯარით (ჩერქეზებით) თავი დაუხრწევია მტრისაგან და 12 ლეიონობისთვის მუხთარ-ფაშის არმიას შეერთებია ზიენთან.

მსმალის ბრძოლის ველიდა

რუსულს გაზეთს „ახალს დროებაში“ შემდეგი დებეშაა დაბეჭდილი ბერლინი-დამ 21 ლეიონობისთვის მიღებული:

„მსმალს როდი უთხოვია ინგლისისათვის რუსეთთან მოგვარიგეო, არამედ თვითონ ინგლისმა მისცა ამ საგნის შესახებ მსმალეთს წინადადება. ამასთანავე ინგლისმა პირობების პროექტი გაუგზავნა პორტას და თან შეატყობინა, რომ თუ ამ პირობებზე დათანხმდება, მაშინ ის მორიგებაზე შეამდგომლობას იკისრებს.

„ის პირობები არიან შემდეგნი: ავტონომია, ე. ი. ადმინისტრაციული დამოუკიდებლობა მსმალეთისაგან, ბოსნიისა, ჰერცეგოვინისა და ბოლგარიისა; ადგილობრივ ხალხისაგან ამორჩევა უმთავრესის ჩინოვნიკებისა და ყოველ წლივ გადაჭრილი ხარჯის ძლიერა მსმალეთისათვის.

ამავე გაზეთის სიტყვით, ოსმალოები ეშმაკობით ავრცელებენ ხმასა, რომ ვითომც მეჰმედ-ალი-ფაშა სერბიის სამზღვრებზე დაყენებულ მსმალს ჯარის უფროსად ინიშნებო; ნამდვილად კი ამ ღენერლის მინდობილობა ის არისო, რომ მრხანიესთან დიდ-ძალი ჯარი დაამზადოს და აქედამ ხელი მოუწყოს პლენოში დამწყვედულს მსმან-ფაშის არმიასო.

ბერლინის გაზეთი „Allgemeine Zeitung“ გვაცნობებს, რომ პლენოსთან რუს-რუმინების შეერთებული ჯარის რიცხვი სულ 130,000 კაცს შეადგენსო და ძნელად წარმოსადგენიაო, რომ ამ ძლიერ არმიას გადაურჩეს პლენო და მსმან-ფაშის ჯარები, თუ გარედამ რამ საშუალება არ მოახსენს ოსმალებმა იმის დასახსნელათაო.

ლონდონის სამინისტროს გაზეთში „Standard“-ში დაბეჭდილია შემდეგი კორესპონდენცია 17 ლეიონობისთვის სტამბოლიდამ გამოგზავნილი:

„სტამბოლი ერთობ აღელვებულია. ათას ნაირი ხმა არის ხალხში დაყრილი; ამბობენ, ვითომც რუსებმა უკვე აიღეს პლენო, მსმან-ფაშის არმია სრულიად დამარცხებულიაო, რუსის ღენ. ბურკო ხელ-ახლად გადმოვიდა ბალკანის მთებზე და აღრიანოპოლისაკენ მო-

დისო, დღეს-ხვალ სტამბოლს მოადგებიანო და სხვ. და სხვ. რასაკვირველია, ყველა ეს კორებია, მაგრამ ამ გვარი კორები ხალხს აღშფოთებს.

მსმალს მთავრობას კი ჯერ-ჯერობით სრულებით არ ეტყობა სასოწარკვეთილებებში ჩაყარნა; დიდი მზადება საზამთროთ, ჯარებს აგროვებენ, ასწავლიან, წრთენიან, დიდ-ძალი თფილი ტანთსაცმელი შეუკვეთეს აქაც და სხვა ქვეყნებშიაც. მაგრამ რაც უნდა იყოს, დარწმუნებით ამბობენ, რომ ხონტჰარი მზათ არის შეუტირდეს რუსეთსო, თუ რიგიანი პირობები წარმოუდგანაო.“

ზრანტუზული გაზეთის „Le Temps“-ის ბუნარესტელი კორესპონდენტი იწერება, მე ნამდვილად შევიტყეო, რომ მსმან-ფაშას იმდენი სურსათი აქვს პლენოში დამზადებულიო, რომ ეს სურსათი იმის ჯარს შუა ნოემბრამდინ ძალიან კარგათ ეყოფაო. და თუ იმ დრომდინ სხვა ჯარები არ მოეშველნენ, ან სხვა როგორმე არ მოგვარეს საქმე, მაშინ კი, უეჭველია, ის იძულებული იქნება ან დაჰყაროს თოფ-იარაღი და დემორჩილოს მტერს და ან, თუ ის მხნე და თავგადადებული კაცია, პლენოსთან დაყენებულ რუს-რუმინებს ჯარის გაპობასა და ამ ქალაქიდან თავის ჯარით გამოსვლას გაბედავსო.

გაზეთი „Tagblatt“ იწერება, რომ რუსეთმა გამოუცხადა სერბიასაო, რომ იმის დახმარება ამ ომში საჭირო არ არისო და ამის გამო იმან მოუსპო სუბსიდია, (თვეში ერთი მილიონი), რომელსაც ომის საჭიროებისათვის დღემდინ აძლევდაო.

საქართველო

შმსახებ საადგილ-მამულო ბანკის დამფუძნებელთ საზოგადო კრებისა შუთაისში

ამ ოქტომბრის ოც-და-ათისათვის დანიშნულია, როგორც მოგვხსენებათ, არაჩვეულებრივი საზოგადო კრება შუთაისის გუბერნიის თავად-აზნაურობისა განსახილველად, გამოცხადებისა-მებრ, შემდეგი საბანკო საგნებისა:

- ა). შუთს შემოტანის წილოვება იმ მოვალე პირთა თხოვნით, რომელნიც იღებენ მონაწილეობას ესლანდელ ომში.
- ბ). ზედამხედველ კომიტეტის ორი წევრის ამორჩევა და
- გ). ზოგიერთ ხარჯზედ, რომელიც საყოველთაო კრებისაგან დამტკიცებულს ხარჯის ანგარიშში არ არის მოხსენებული. სიმართლე უნდა თქვას კაცმა—შემო-

მოყვანილი განსახილველი საგნები იმ გვარი არ არიან, რომ უთუოდ — დღეს თხოულობდნენ საზოგადო კრებისაგან გადაწყვეტილებას. ამისთანა გაჭირვებულ დროს, რომელშიაც ჩვენ ვიმყოფებით, შეიძლებოდა ამ საგნების განხილვა აპრილამდის გადადებულიყო, მომავალ ჩვეულებრივ კრებისათვის.

მაგრამ მეორეს მხრით ესეც კი არის სათქმელი, რომ, რადგან ჩვენ ძრიელ მოკლებული ვართ თავის შეყრისა და საზოგადო საჭიროებაზედ მოლაპარაკების შემთხვევას, მომავალი არა-ჩვეულებრივი კრება მართო ამითაც დიდს სარგებლობას მოიტანს, რომ იმის შემწეობითა ჩვენ გვეძლევა ძვირფასი შემთხვევა მოვიფიქროთ და მოვისაზროთ რამ ჩვენს შევიწროებულ მდგომარეობაზედ და ჩვენს სატიკერებზედ, რომელნიც მეტად საგრძნობელნი დარჩნენ ამ ბოლოს დროსა. მართანერტში მოლაპარაკებას და მოფიქრებას ხშირად კეთილი საქმეც მოსდევს, და ღმერთმა ჰქნას—ჩვენც გვეღირსოს საზოგადო კეთილ საქმეს თავი გამოვაბათ.

მართი უშიძმესთაგანი ჩვენი სატიკერი არის სიღარიბე—ის სამწუხარო მდგომარეობა, რომლის ძალითაც ჩვენ ჩვენი მამულები ვეღარ გვარჩენენ; შიმშილით, მართალია, არ ვიხოცებით,—ვაი-ვაგლახით ლუქმა-პურს კი ვმოულობთ; მაგრამ ვაი ამ პურსაცა და ვაი ამ ცხოვრებასაცა!

ბევრი ლაპარაკი აღარ უნდა, ყველამ ვიცით, რა გაჭირვებულები ჩვენა ვართ. ამისთანა სამწუხარო მდგომარეობას წამლობა ჰსჭირია და ღონის-ძიების მოპოვება, რომელზედაც ჩვენს თავად-აზნაურობას კარგად მართებსთ ფიქრი და დაკვირვება.

მადლობა ღმერთს, მმართველობის განკარგულების წყალობით, ამ უკანასკნელ დროში ჩვენს ქვეყანას ძრიელ უნდა გაუადვილდეს ნივთიერად წარმატებისადმი მსვლელობა. ბაჟის მომატებამ უცხო ქვეყნებიდან რუსეთში შემოსატან მიწის მოსავალზედ, მეტადრე თამბაქოზედ *) ძრიელ უნდა გამოადიქოს ჩვენი წარმოება და მეურნეობა. თამბაქოზედ მაინც ისე აწეულა ბაჟი, რომ უცხოეთის თამბაქოს შემოტანას რუსეთში ადგილი აღარ ექნება. ღღემდის რუსეთში ექვსი მილიონი მანეთის თამბაქო იხარჯებოდა გარეშე ქვეყნებიდან შემოსული და დღეს კი მომეტებული

*) მომავალ 1878 წ. იანვრიდან ბაჟი თამბაქოზედ 14 მანეთად უნდა გახდეს და ისიც ოქროს ანგარიშით, ასე რომ ქალაქის ფულის ღღევანდელ მაზანდით 22 მანეთამდის მეტი მოგა ფუთზედ მართო ბაჟი.

ნაწილი ამ მოთხოვნებისა თითქმის მარტო ძველსა და შირიმმა უნდა დააკმაყოფილონ, რადგან რუსეთის სამზღვარს შიგნით მხოლოდ ამ ქვეყნებში მოდის რიგიანი თამბაქო.

შკითხველს ადვილად შეუძლიან წარმოიდგინოს—თუ როგორ აიწვეს თამბაქოს ფასი *) და რა ნაირათ მოხალისდებიან მოგებაზედ თვალ-ყურის მჭერი ჩვენი მიწის პატრონები და მუშები.

მაგრამ გაჭირება იმაში მდგომარეობს, რომ ჩვენ ქვეყანაში დიდი უფულობაა და რადგან თამბაქოს მოყვანას კარგადი ხარჯი ჰსჭირდება, ამისთვის ჩვენს წარმოებას და მეურნეობას ამ მხრით დიდი დაბრკოლება მიეცემა და დიდს ხანსაც ვერ შეიძლება ფეხზე წამოდგომა, თუ რამ საშუალება და ხელის გამწყობი საქმე რამ არ აღმოჩნდა; ერთრიგი ხელის გამწყობი ბანკის დაფუძნება ჩვენში აუცილებელად საჭიროა.

ეს ბანკი უნდა იქნეს მოსავალზედ გამსესხებელი, მხოლოდ ერთი წლის ვადითა, და სესხი უნდა გაიყოფოდეს ორ ნაწილად,—ერთი ნაწილი უნდა ეძლეოდეს თამბაქოს გადარგვის დროს და მეორე—აღების დროსა.

შკითხველს შეუძლიან ამაზედ სიტყვა გამაწყვეტინოს და მითხრას, რომ ამისთანა საქმის საძირკველი და სულის ჩამდგმელი ფულია და ჯერ ფულის შოვნა უნდა და მერმე ლიბარაკია. ჭეშმარიტი სიტყვაა. მღონდ ჩვენი თავდაზნაურობა კი დარწმუნდეს, რომ ამ რიგი ბანკის დაარსება ნამდვილად საჭიროა და ქვეყნისათვის სასარგებლო, თორემ ყველა ადვილად მოხერხდება.

რაც ფულის შოვნას შეეხება, საზოგადო კრებას სრული სიმართლე აქვს მოხსენებულის ბანკის დასაფუძნებლად მოიხმაროს ის ოცდათექვსმეტი ათასი მანეთი, რომელიც თავად სე. აბაშიძეზედ ირიცხება ვალად და რომელიც ამ დღეებში სრულიად ჩაებარება ჩვენ საადგილ-მამულო ბანკის ბამგეობას. ჩვენი ბანკის წესდების მმართველობისაგან დამტკიცებამდის ეს ფული როგორც იყო, ხელად გასესხებული, ისევ ისე დარჩა ბანკის დასაფუძნებელ ჯამის გარეშე, ასე რომ საზოგადო კრებას სრული უფლება აქვს მმართველობის დაუკითხავად მოიხმაროს ეს ფული ისე, როგორც სამჯობინაროდ დაინახავს.

მეორე წყარო ფულის საშოვარი გახლავს—ყოველ წლიური შემოსავალი ჩვენი საადგილ-მამულო ბანკისა წმინდა

სარგებლის ნახევარი, რომელიც აგრეთვე საზოგადო კრების სრულს განკარგულებაშია და რომლის ჯამი ამ პირველსავე წელიწადს ათი ათასი მანეთამდის უნდა შედგეს.

მართი სიტყვით, რაც ფულის შოვნას შეეხება, ამ მხრით დამაბრკოლებელი მიზეზი არა არის—რა; მაშასადამე საქმე მხოლოდ ჩვენი თავდაზნაურობის ცნობილ გონიერებაზედ დასამშობლო ქვეყნისადმი გულის შემატკივრობაზედ არის მივარდნილი.

და სრული იმედია ჩვენი კრება დაუყოვნებლივ შეუდგება ამ საქმის განხილვას და დროზედ ამოირჩევს მოხსენებულ ხელ-გამწყობ ბანკის წესდების შედგენისათვის ჯეროვან კომისიას.

3. 6.

შუთისი, 27 ოქტომბერს.

„დროების“ კორექსორდენსია

ზორი, 24 დეკემბრისთვის. ჩვენი პრისტავის თანამემწე უ. პროკოფევი ზორის უფლებში ხშირად დაიარება სხვა და სხვა საქმეების აღსასრულებლათ; მეორე პრისტავის თანამემწე უ. ტატიევი ავით განხლავთ და გარეთ გამოსვლა არ შეუძლიან. დარჩა პრასტავი უ. ხმიალოვი რომელიც წარსულს თვეში ოთხი დღე ქალაქში იყო და ამის მიზეზით ზორის პოლიცია დაკეტილი იყო; დილით კიდეც არა უჭირდა რა ქალაქი: უფლის უფროსი შუადღემდინ აქ იმყოფება ხოლმე და შემდეგ თავის სოფელში მიდის, რადგანაც ზორის მანლობლათ ცხოვრობს ზაფხულში, და ამნაირად ქალაქი სადილს უკან მეორე დილის 9 საათამდინ ხშირად დესეტნიკების აშარა რჩება. მაგრამ ესეც უნდა დაუმატო, აქაც რომ ბძანდება უ. ხმიალოვი ძრიელ თავს არც მაშინ იცხვლებს ქალაქისთვის: მკათათვეში ერთ უბანშიორს მეზობელს ჩხუბი მოუვიდათ; როცა ერთმანეთი დაასისხლიანეს, უ. პრისტავი მაშინ მივიდა გასაშველებლათ, ისიც იმიტომ, რომ ხუთჯერ მივიდნენ და სთხოვეს ჭვენიველიყო.

ახლა ორიოდ სიტყვა ჩვენს უპრავეზედაც ვსთქვათ.

მიუდგომელათ ვიტყვი, როგორც გამიგომა: აქაური ქალაქის თავი ცდილობს, რომ ქალაქის საქმე წინ წაიყვანოს. მაგრამ ასეთი ხმოვანები ჰყავს ზორსა, რომ ამათ ხელში რაიმე საქმის გარიგება ძნელია. ქალაქის თავი გინდა წევრი რომ კეთილს საქმეზე ზრუნავდეს და აქაურ მცხოვრებელს კეთილათ არიგებდეს, გამოვარდება ერთი ხმოვანი და ამ თავის ანუ წევრის წინააღმდეგ დარიგებას აძლევს ხალხსა.

მით ამშენებელს რომ ოცი დამქცე-

ვი ჰყავდეს, იქ გაკეთდება რამე ჩვენი უპრავეის საქმეც ასე გახდება.

27 იმ თვისას მთელი ზორი დაუბარებული იყო ზორის უფლის უფროსისგან. 21 კაცი უნდა აერჩიათ წილისყრით და გეგზავნათ მილიციონრებად, რომელიც შეწერილია ზორზედ უმაღლესის მთავრობისაგან. მაგრამ ამათ აღარ აარჩიეს ხალხის თხოვნით და ისე მოახერხეს, რომ ფული შეჰკრიფონ და მისცენ იმ პირებს, რომელნიც ამათ იქირავეს და გაგზავნეს წარსულს იანვარში. ამ ფულს ხდილობს ზორში სულ დაბალი ხალხი ვიდრე 340 კომლი, დანარჩენი 700 კომლი არას აძლევს, ზოგი გილდიის მოწმობით იფარავს თავსა, ზოგიც თავის ოჯახში ერთია, ზოგიც ორმოც წელიწადზედ მეტია, ზოგი, რასაკვირველია, სუსტი და ავითმყოფია და სხ. დასაწყალ-გაჭირებულ ხალხს კი ამისთანაებს ვინა ჰკითხავს!

ზორელი

უსხო ქვეყნები

საზრანგითი

მარშალი მაკ-მაჰონი კიდეც ახალ მინისტრებს ეძებს, რადგან ძველმა ბროჰლი-ჟურტუს სამინისტრომ ვერ გაამართლა თავის დაპირება და უკანასკნელი კენჭისყრით ვერ შეადგინა მომავალ ნაციონალურ პრებაში ისეთი უმრავლესობა, რომელსაც ამ სამინისტროსა და თვითონ პრეზიდენტის მომხრეობა და დანდობა აღმოეჩინა.

ეს უმრავლესობა მომავალს პალატაში, როგორც მოგეხსენებათ, ისევ მარცხენა მხარეს, ე. ი. რესპუბლიკელებს ეკუთვნის და მაშა სადამე სამინისტროც ისეთი უნდა იყოს, რომ, ძრების გახსნისათანავე, იძულებული არ შეიქნეს თავის თანამდებობას თავი დაანებოს; ერთის სიტყვით სამინისტრო რესპუბლიკელებისაგან უნდა იქნეს შემდგარი.

თუმცა მაკ-მაჰონმა, როგორც ამბობდნენ, გამოაცხადა ამას წინათ, რომ მე რესპუბლიკელებთან საქმის დაჭერა, იმათთან სახელმწიფოს გამგეობა არ შემძლიანო, მაგრამ ის იძულებული იქნება, ან ეს ახალი ძრებაც დაითხოვოს, ან თავის თავი დაითხოვოს პრეზიდენტობისაგან (როგორც ზამბეტამ უწინასწარმეტყველა) და ან ისევ რესპუბლიკელებს მოიწვიოს სამინისტროს შესადგენათ.

როგორც უკანასკნელის ფორტით მოსული ფრანკუზული გაზეთები გვატყობინებენ, მაკ-მაჰონს ეს უკანასკნელი საშუალება ამოუჩრჩევია; გადაწყვეტილი აქვსა, ამბობენ, რომ ბროჰლი-ჟურტუს

*) ამ ორი თვის წინად გაიყიდა იმერეთში წასულის მოსავლის შუათანა ღირებები თამბაქო 18 მანგთად ფუთი.

სამინისტრო დაითხოვოს და მარცხენა ცენტრს (ადრინდელ ორლენისტებს, ახლანდელ რესპუბლიკელებს) მიმართოს. თუ ეს მართალია, მაშინ დროებით დაწყნარდება აღელვებული საფრანგეთი; მაშინ, უეჭველია, რესპუბლიკური უმრავლესობა პალატისა ხელს მოუშორებს ამ თავის წევრებისაგან შემდგარ სამინისტროს და ცოტა ხნით მაინც წყნარად, მშვიდობიანად სახელმწიფო საქმეების მსვლელობას უნდა მოველოდეთ საფრანგეთში.

— დიდი მნიშვნელობა ექნება საფრანგეთის მომავალსათვის იმ გარემოებას, რომ, როგორც გუშინდელს ჩვენს გაზეთში დაბეჭდილმა დებუებმა გვაცნობა, მუნციპალურ რჩევებში (ქალაქის გამგებებში) მომეტებული ნაწილი რესპუბლიკელი წევრები ამოუჩინებიათ; დიდი მნიშვნელობა ექნება იმიტომ, რომ, როგორც მოგვხსენებთ, ნახევარი წევრები სენატისა ამ მუნციპალურ რჩევებში უნდა ამოარჩიონ; ესენი, რასაკვირველია, რესპუბლიკელებზე ამოარჩევენ სენატორებად, და მაშინ, თუ სენატშიაც ამ პარტიას უმრავლესობა ეყოლება, რესპუბლიკის პრეზიდენტი ისე ვეღარ მოეპყრობა ნაციონალურ ქრებას, ასე აღვიღად ვეღარ დაითხოვს იმას, როგორც გასულ 18 მაისს დაითხოვა.

ეს მუნციპალურ კრებებში რესპუბლიკელების გამარჯვება კიდევ უფრო აძიულებს მკამაჰონს, რომ ნამდვილი რესპუბლიკური კაბინეტი შეადგინოს.

ოსმალეთი

პარიჟიდან იწერებინან, რომ მითხად-ფაშა, რომელიც ამ ქალაქში ცხოვრებ-

და, ახლა მარსელში წასულა და აქედამ ნეპოლში აპირებს ამ ზამთრისათვის წასვლასაო. ამ უკანასკნელ დროს რამდენიმეჯერ მისვლია, როგორც ამბობენ, მითხად-ფაშას სულთანისაგან წერილი და სტამბოლში მოსვლის ნება მისცაო; მაგრამ მითხად-ფაშას უცნობებია, რომ ის დიდის სიამოვნებით ასრულებს ხონთქრის ბრძანებას, როცა დარწმუნდება, რომ თავის ქვეყანაში უფრო გამოსადეგი და საჭიროა, ვინემ გარეთ.

მითხად-ფაშა ამბობს თურმე, რომ რუსეთი და ოსმალეთი მალე მორიგდებიანო. ამ ჰაზრს ის იმაზე აფუძნებს, რომ ამ ზამთარში რუსის ჯარს ბოლგარიაში გაძლება არ შეუძლიანო, უეჭველად ისეც ფუნანის მარცხენა ნაპირზე უნდა დაბრუნდნენო, ორთავე მეომარნი ერთობ შეწყუბულნი იქნებიანო, და ამის გამო ორთავენი ძალა-უნებურად დათანხმდებიან მორიგებაზედაო.

ბანსკალეზანი გაგებობა

მიხაილის ახნაშრობის საადგილ-გამაშლო ბანკისა შუთაისში ამას აცხადებს, რომ, ბანკის წეს-დების მე-18 მუხლის საფუძველით, ამ წლის 29 ნოემბერს ბანკია გამგებობაში გაისყიდება საზოგადო ვაჭრობით უძრავი მამული მლისაბედ სვიმონის ასულის ჩარეკოვისა.

მამული მდებარეობს ქალაქს შუთაისში, ბეგუთის ქუჩაზედ, და შეიცავს ადგილს ზომით ას ოთხ-კუთხე საყენს და მასზედ აშენებულს შვიდს ერთ-ერთაჟიანს კეთ-კირის დუქანს.

დაგირავებული არის 3,054 მან, და 50 კაპ. 18 წლისა და შვიდი-თვის ვადით.—

ზედახედაველი კომიტეტი თვითლისის საადგილ-გამაშლო თავად-ახნაშროთა ბანკისა.

თვითლისის საადგილ-გამაშლო ბანკის ზედახედაველ კომიტეტის თავს-მჯდომარეს პატივი აქვს ამ ბანკის დამწესებელთ აცნობოს, რომ, რადგან 10 ღვინობის-თვეს დანიშნულია საზოგადო უჩვეულებრივო კრება, დამწესებელთა რიცხვის ნაკლებობის გამო, ვერ შესდგა, ამის გამო, თანახმად ბანკის წესდების §83 მუხლსა, დაინიშნება მორამ უჩაშულაბრივო საზოგადო კრება 15 ნოემბერს ამავე ველსა, დილის 10 საათში.

კრების სხდომები იქიება ბანკის საადგილ-გამაშლო კომიტეტის ქუჩაზე: შორლანოვის სახლებში.

ზადაწყვებითუბანი ამ მეორე უჩვეულებრივო კრებისა იმ საგნების შესახებ, რომელნიც პირველის სხდომისათვის იყენენ განსასჯელად დანიშნულნი-წესდების §83 მუხლის თანახმად დადგენილნი, დაბოლოებითი იქნებიან, რამდენი წევრნიც უნდა დაესწრნენ ამ მეორეჯერ დანიშნულს დამწესებელთა კრებაზედ.

(3—2)

ნემეცური ენის მასწავლებელს ჰსურს აძლიოს ამ ენის გაკვეთილად.

მსურველს შეუძლიან მიმართოს ამ აღრესით: საპიორის ქუჩა, სახლის №48.

(3—3)

რ.ა. გზა.	დილა.	სალამ.	II კ.	III კ.	ტელეგრაფი	მ. კაპ.	ბირჟა	მან. კაპ.	მახანდა	მან. კაპ.
თვითლისი	9 21	5 18			მ.ცი სიტყვა თვითლისიდან:		პეტერბურგი, 23 ღვინობ.		თვითლისი, 25 ღვინობ.	
მცხეთა	10 11	6 27	68	38	შუთაისს, შოთს	1	მრთი ანეთი ლიხს:		შქე. თეთ. ბანჯისა, ფთ.	1 90
ბორი	11 58	9 43	2 40	1 23	ბორს, დუშეთს, სიღნაღს	50	ლონდონში 23 ჰენსი.	78	შქეილი წითელი	1 45
ხაშური	1 29	11 57	3 92	2 18	როსტოვს, ოდესას, მოსკოვს	2	პარიჟში 245 სანტიმი.	62	ქერი ფუთი	1 25
სურამი	1 44		4 42	2 46	პეტერბურგს, მარაშავას	2	მსკონტი(სარგებლისფასი)	71	ბამბა მრევენისა, ფუთი	8 20
შვირილა	5 49		5 81	3 23	ოსმალეთში, შვეიცარიაში	3	ბანკის ბილეთი 5%	95	— აშერკისა, ფუთი	8 50
რიონი	6 47		6 75	3 75	იტალიაში და საფრანგეთში.	3 50	მოგებიანი(პირველის ს.)	14 25	ბაჰენტილი ბამბა ფუთი	9 50
სამტრედია	7 41		7 73	4 29	ინგლისში	3 75	მოგებიან. (მეორე სესნი)	2 7 50	მატყელი თუშური ფთ.	7
ახ.-სენაკი	—		8 57	4 76	უოშბა		ბირაის თორკული ბი.		— თარაქამისა ფთ.	3 50
შოთი	9 40		9 75	5 42	ა) თვითლისიდან: სამხდვარ გარეთ, შუთაისს, რუსეთს—ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და სპშ.		თეო. სახან, ბანკისა.		აბრეშუმი ნუხური სტ.	3
შოთი	9 13				ბ) შუთაისიდან: თვითლისისა და შოთისაკენ—ყოველ დღე, კვირას გარდა. ოსტურგეთს—ორშ. და პარასკ.		ხერსონის ბანკის 5%	85 25	ქონი, ფუთი	5 80
ახ.-სენაკი	—		1 18	66	წიგნის გაგზავნარუსეთში და სამხდვარ გარეთ:		ბოსკოვის (5%)	85 50	ქონის სანთელი ფუთი	8
სამტრედია	11 16		2 6	1 14	ლა წიგნის	4	აქციები:		სტეარინის სანთელი, ფ.	12 54
რიონი	12 13		3 4	1 69	დ.ბეჭდილის (სამი მისხალი)	8	ო.დესის სავაჭრო ბანკის	177	ხორცი ძროხისა, ლიტ.	54
შვირილა	1 18	ლაშე	3 98	2 21			შოთი-თვილ. რკინ. გზის		— ცხერისა, ლიტრა	63
სურამი	5 12		1 10	5 33			შაიზლის ცეცხ. გემების	527	სპირტი, გრადუსი	12
ხაშური	5 39		1 37	5 84			ქავკაზის და მერკურის	225	შაქარი, ბროც. ფუთი	8 20
ბორი	7 5		4 8	7 36			პირვ. საზღვევ. საზღვ.	745 50	— ფხენილი ფუთი	7 20
მცხეთა	8 50		6 59	9 8 5 4			პეტერბ. საზღვევ. ს.ზ.	235 50	ქავა გრვადი, ფუთი	26
თვითლისი	9 31		7 56	9 7 5 5 42			მოსკოვის საზღვევ. საზ.	268	ზეთი ქუწუჯუთისა ფუთ.	12
									ოქრო 1/2 იმპერიალი.	8 38